

አዴታትና ቅንዬል ሀየትና

ኣብራሃም ብርሃነ

ዕለት: 22/11/2017 ዓምፈ

ከቡራት ኣንባብቲ: ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን: “አዴታትናን ማእከር ሕይወትናን” ዝብል ርእሲ ዝሓዘ ፅሑፍ ኣቕሪብ ኔረ ኢየ: ሕጅ ድማ እናሆ: ምስ ግደን ሪምን አዴታትና ዝርዕም ጽሑፍ ሒዞ ቐሪብ ኣለኩ: ምኽንያቱ ነዴታትና ዝጸሓፍና ተጻሓፍና: ዝተገጥመ ተዝግጠምን እንተዝዝየምን ንሰን ንባዕለን ጥብብን ኣብ ባሕሪ ጥብብን ወትሩ ዝነብራን ዘንብራን ባና ብምጃነን እኹል ኣይኮነን ካብ ዝብል ሰረተ-እምነት ኢየ: ብሉ ንኺድ እምበኣር...

ቐድሚ ናብቲ መንቲ ጽሑፍ ምኽድና ግን ኣብ ናይ ዝሓለፈት ጽሕፍቲ ትእረም ነጥቢ ኣላታ ኢያ: ንሱ ድማ: ስም ኣማኑኤል ኤልያስ ኣብ ኣፈይ ወትሩ ተቐሪቦ ብምጽንሓ: ነታ “አዴይያ አዴይ” ትብል ደርፊ ካሕሳይ በርሀ: ደራሲ ኣፋኑስ ገብረሃንስ ምጃኑ ዘንጊዔ: ስም ደራሲን ዘያምን ኣማኑኤል ኤልያስ መስመር ክሰፍር ምግባረይ ኢየ: ምስናይ ይቐጥቡ: ተኣሪሙ ክንበብ ብኣኹብሮት ይሓትት ኣለኩ:

ብዛዕባ ጥበበኛ ፋኑስ ገብረሃንስ: ሓጺር ማህደር ታሪኹ ንምጽሓፍ: ኣብ ምምእራር ዘለዉ ደቂ ዝዛውቱን ፈለጥቱን ንእግረ-መገደይ ዕዮኹም ኣይትረስቡ ቢለ ከዘኸርም እፈቱ:

ንግደ ሓቂ: ወላዲት ኣዲኡ ንፋኑስ ገብረሃንስ ብሕይወት ከም ዘለዎ: ስጋዕ ቐረባ እዋን እፈልጥ ኢየ: መሸም ሰብ ሎሚ ኣሎ: ጽባሕ የለን እንድዩ ነገሩ: ንሰንጉውን ጥዕምቲ ኣደ ምኽን ናይ ቐድሚ 16 ዓመት ተዘኸሮይ ምስኸር ኢየ: ሞላእኳ ኣማውታ ፋኑስ ብዘሕ ዘይወሓጠልካ ተኮነ: ካብዛ ዓለም ካብ ዝፍለይ እንሆ 26 ዓመት ኣቁጺሩ ኣሎ: ኣብ መገዲ ከረን ተዓቕሩ ዘሎ ምስጢር: ሓደ መዓልቲ ሕንቕልሕንቕሊይቲይ ኩነታት ኣማውታኡ ናብ

ኣደባባይ ክወጽእ ተስፋ እንብር:

ብዛዕባ ኣደ: ከምቲ ክበሃሎ ዝግብኦ ከም-ዘይተዘርቡሉን ከም-ዘይተጽሓፈሉን ዝፍለጥ ጉዳይ ኢየ: ግና ሒደት ጥበበኛታት: ኣብ ስነ ጥበባዊ ስርሓውቶም ክገልጹሎ ህርግድ ኢሎም ኢዮም: ንሱም ንባዕሎም ዕጉባት ከም ዘይኮኑ ፍሉጥ ነገር ኢየ: ምኽንያቱ: ነደ ኪንዮ: ዘሰዝገባእን ወዕሊታ ተኸፊሉ ዘይኸፈልን ብምጃኑ ኢየ: ግን ዘለካ ምወካፍ ካብ ኩነ ዘዘለዎምን ብዘኸእልዎን ኣገባብን መገድን ክገልጹ ምኽኣሎምውን ምስጋና ይግብኦ ኢየ:

“አዴታት: ፈተውቲ ሰላም ኢየን: አዴታት: መሶብ መኣዲ ፍቕሪ ኢየን: አዴታት: ፀሓይ ቤተን ኢየን: ...” ክብል ሓደ ስሙ ዝረሳዕከዎ ኮለኔል: ኣብ 1981 ዓ.ም. ሓ ክዛረብ ሰሚዔ ምንባረይ እዘኸር ኢየ: በዘን ወድን ተላዒሉ ድማ: ሓደ ምሁር ንሓንቲ ዓይነ-ሥውርቲ ከም ዝተመርዓወ ኣብቲ ግዜ እቲ ቆልዓ ከይንካ ክትሰምዕ: ኣብ ሕይወትካ ፍሉይ ጦብላሕታ ይፈጥረልካ ኢየ:

መሸም: ኣልፋ ብሉንዲ ዝተብሃለ ዓለምለኸዊ ከያኒ ዳርጋ ዘይፈልጦ ሰብ ይህሉዮ ምባል ይኸብድ ይኸውን ኢየ: እዚ ሰብ: ወድ ኣይቮሪኮስት ዝኮነ: ብሹድሽተ ቋንቋታት ብምድራፍ ዝልለይ ወፋይ ከያኒ ኢየ: ኣብ መንጎ 8 ወሉዳት ዘለዉዎ ስድራቤት ዝተረኸበ ኢየ: እቲ ዝገርም ኣቡኡን ኣዲኡን ዝተፈላለዩ ሃይማኖታት ዝነበሮም ኢዮም ኔሮም: ኣቡኡ ኣስላመይ: ኣዲኡ ክርስትያነይቲ ነበሩ: እዚ ፍልልይ ግን ኣጠንኪርዎን ኸብርታቱ ክዕብይን ከውሕስን ሓገዝዎ እምበር ቐልውላው መንነት ወይ ኣእምሮ ክሕድር ከቶ ኣይገበሮን ኢየ:

ኣብ ግዜ ሕጻንነቱ: ምስ ዓባዩ (እነሓግኡ) ንዓሠርተ ዓመት ዝዓበየ ኣልፋ ብሉንዲ: ኣብ ሕይወቱ ዓቢ ጽልዎ ከም ዝሕደረሉ: ኣብ ሓደ ቃለ መጠይቕ ሓቢሩ ኢየ: በዚዮ ድማ: ኣብ ዓለም ወሩይን ቐውምነገረኛን ድምጻዊ ንምጃን ግደ እነሓግኡ ወሳንን ቐላስን ተራ ብምንባሩ: ኣብ ማሕበራውን ፖለቲካውን ዛዕባታት ኣድሂቡ ዝደረፎ ደርፍታት ልዑል ተቐባልነት ክጓናጸፍ ኣኸኢልዎ ኢየ:

ሳላ ኣልያን ምኽርን እነሓግኡ: ከም እኒ “ኣምላኽ ሓደ ኢየ”፣ “ዮርሳሌም” ወዘተን ንሃይማኖታዊ ኣፈላላይን ንመንፈስዊ ክብረታትን ዋጋ ሂቡ ዝደረፎ ዓለምለኸዊ ተቐባልነት ኣውሂብዎ ኢየ: ኣምባሳደር ሰላም ከይኩውን ተመሪጹ ኢየ: ንሎሚ ብዛዕባ ኣልፋ ብሉንዲ እዚ ይኣኸል ኢየ: ግና እቲ ግደ እንሓግኡ ክርሳዕን ክዝንጋዕን ከቶ የብሉን ኢየ:

ተጻሕፊ: ዕለት 20/11/2017 ዓ.ምፈ

“ግርማ ከም ለይቲ፣ጥቡብ ከም ሰባይቲ”: ዝብል ኣብሃህላ ንብልሒ ኣዴታትና ግርም ገቢሩ ይገልጸን ኢዩ። ሕላገት ኣዴታትና፣ካብ ጥንቲ፣ጥቕምቲ ኣትሒዙ፣ ኣብ ሕብረትሰብአዊ ወራያትን ሱታፌን፣ኣድመቕትን ኣጸበቕትን ኢዮን።ንሰን ዘይብሉ ወራይ እስከ ሕሰብ ኣብልዎ። ሙብራህቲ ዘይብሉ ቤትዶ ዘኸርኩም፣ ቕንዴል ዘይብሉ ዳስ ናብ ሕልናኩም ተቐጂልኩም።

ኣብ ጽምቕ ስዎ ድዩ ኣብ ምስንካት፣ኣብ ክርስትና ምስናይ ድዩ ኣብ ዕልልታ፣ ኣብ ምውቓዕ ከበሮ ድዩ ምጥቓዕ፣ኣብ ሃይማኖታዊ ምህለላ ድዩ ኣብ ቋሬጣ ምእካብ፣ኣብ ሓዘንተኛ ምጽንናዕ ድዩ ምዝንጋዕ፣ኣብ ወፈራ ማእቶት ድዩ ኣብ ምእባድ ቆልዓን ወዘተ ቐሊል ዝመስል ግን ከ ከቢድ ዕማም ከዓማ፣ሓንቲ ምዕልቲ ኣካቢደን ኣስተማሲሉንንዶ ይፈልጣ፤ እስከ መልሱለይ ኢኹም!

ሓደ ስሙ ዘይፈልጦ ድምጻዊ ነዲኡ ዝደረፈላ ደርፊ ዘኪረ ኣለኩ።እስከ ንገለ ክፋል ትሕዝቶ ግጥማ ናባኩም ከብላ።

**“ካብ ማሕዘላ፣ካብቲ መቐነታ፣
ካብ ጽንዓት መቐነታ፣ ለውሃታ፣
ካብቲ ለውሃታ፣እቲ ጽንዓታ።
እታ ብርሃን ገዛ ወላዲተዮ፣
ኣደዩ ኣደይ እዛ ጩራ ጽላለይ ጸሓዮ።”**

ብዛዕባ ኣደ ካብ ዝገጠሙ ብዙሓት ምዃኖም ኣይትስሕቶም ኢካ።ተገጠሞም፣ኣብ መዓላ ደርፊ ካብ ዝወዓሉ'ውን ወሒዳት ኣይኩኑን ኢዮም።ኣብራሃም ኣፈወርቂ ኣብታ ስድራይ ትብል ደርፉ ንውዕልት ኣደ ማሕረ ገቢሩ ገሊጽዎ ኣሎ።

ጸጋይ ቦራኺ'ውን ንወላዲት ኣዲኡ ወ/ሮ ትዕብ ግርም ገይሩ ደሪፉ ኢዩ።2ፓኽ ኣማሩ ሻኩር'ውን፣ ኣብታ 'ዲር ማማ' ክብርቲ ኣደይ ትብል ንኣዲኡ ሻን ገይሩ ደሪፉ ኢዩ።ተከስተ ሰሎሙን ተኩነ ነተን ሓላል ኣዲኡ ደሪፉለን ኢዩ።እስከ ንገለ ክፋላ ነታ ናይ ተከስተ ነንብዓ።

**“ገዛ ከይአተኩ፣ምስ ትግርብ ፀሓይይይይይ፣
ላዕልን ታሕትን ትብል ተሻቕላ ብኣይይይይ።
ደገ እንተዘይወጸት፣ነፍሳ ዘይገበረላ፣
ፍቐድኡ ትኸይድ፣ነጽልኣ ኣልዒላ።
ኣሳቕለኺ'የየዩ ኣደይ፣ኣደይ ወላዲተይ፣
ይቕረታ ይሓትት፣ኣደይ-ኣደይ ወላዲተይ፣
ብኸፍኪ ትሓድሪ፣ኣደይ ኣደይ ዋይ ብሰንከይ።”**

ተበርህ ተስፋሁነኝ ንወላዲት ኣዲኣ ዝነበራ ፍቕሪ፣ኣብ ቀዳማይ መንፈቕ 2000 ዓ.ም.ፈ።ኣብ ጣባ፣ከባቢ 'መዋኛ' ዝነበረ መንበሪ ቤታ ኩይና፣ንግሆ ንግሆ ከተውግዓና እዝኸር ኢዩ።ኣደይ ትብል ደርፋ ድማ፣ነቲ ቐዳም ምድሪ ዜና ሞታ፣ ኣብ ሰደሬ ኣብ ሚኒባስ ኩይነ ካብ ድምጺ ሓፋሽ ዝሰማዕኻዎ ዘኸረ፣እናሻዕ ናብ ሕልናይ ይቕጂለኒ ኢዩ።ኣደ ተበርህ ኣባይ ኩን ይህልዎ፤ ናይ ሓቂ ድዩ ከ፡ኣብ ከቢድ ሽግር ወዲቐን፣ናብ ከርፋሕ ናብራ ተሳጢሐን ዝብል ሓበሬታ ክፈልጥ ምደለኩ ኔረ፣እም ደኣ እቶም ትፈልጡ ገለ ቡሉኒ ክብል እፈቱ።ቡሉ ደርፊ ተበርህ ብከፊላ ኸቐርበልኩም ኢዩ።

**“ኣደዩ እሺ ባሊኒኒ፣
ንጻልኺ ተስፋ ሃብኒ።
ረሲዐኺ ብምንባረይ፣
ድረዝኒ እቲ ግምባረይ።
ጠምቲ ናብቲ ንናብራና
ክሕገስ ወድ ገዛናና።
ኣደይ ወላዲተይ ከዝከረኺ ብሕይወተይ፣
ምዃንኺ ኸብረተይ።
ሓቕፍኺ ሓዘልኺ ዘዕበኸኒ፣
ባዲለኺ ይቕረታ ሃብኒ።
ረስሓተይ ጸሪኺ ዘሕለፍኸዮ።”**

**ሕጂ ዘኪረዮ።
በኺሮ ዘብከኹኪ፡ውላዲተይ
ጣዕሳ ኣለዎ እቲ ውሽጢ ኣምዑተይ።”**

ጥላሁን ገሠሠ፡ ንጉሥ ሙዚቃ ኢትዮጵያ ዝብል ማዕረግን ስምን ዝተጓናጸፈ ኣዚዩ ህቡብ ጥበባኛ ኢዩ። ኣብ ሕይወት ወድ ሰብ ዘይደረፈሉ ኣርእስቲ ከምዘየለ ይዘረብ ኢዩ። ናብቲ ንሱ ዝበጽሖ ደረጃ ኣብ ምብጻሕ፡እጃም ዓባይ/እነሓግኡ እቲ ዝዓበየ ተራ ምንባሩ፡ሓደ ግዜ ኣብ ቻለ መጠይቕ ገሊጹዎ ኢዩ። ሊዮናርድ ኖርማን ኮህን ዝተብሃለ ካናዳዊ ወርይ ጥበባኛ ድማ፡ሳላ ሓውዝ ዝድምጸ ኣዲኡ ከም ዝተጸለወ ይፍለጥዮ። ኣደ፡ ኣደይ ኢዩ። ኣደ ዕንጋሎት ከርሲ ኢዩ። ኣደ፡ ማሕታ ብርሃን ኢዩ።

ኣብዚ ስሙንዚ፡ ኣብ ክልተ መደበራት ተለቪዥን፡ቻለ መጠይቕ ክልተ ሰባት ተኸታቲለ ኢዩ። እቲ ሓደ ኣብ መደብ ‘ሰብ ሕድሪ’ ዝቐረበ፡ኣብነታዊ ሓረስታይ መስመር ገብረመድሕን ኢዩ። ኣብዚ በጺሕዎ ዘሎ ደረጃ ክበጽሕ እጃም ወላዲት ኣዲኡ እቲ ዝዓበየን ወሳንን ምዃኑ ሓቢሩ ኢዩ። ብተወሳኺ ውን ግደ በዓልቲ ቤቱ ውን ዘይነግቕ ግደ ከም ዘለዎ ክዛረብ ሰሚዖ ኢዩ።

እቲ ሓደው ድማ፡ ኣብ መስኮት ተለቪዥን ኢቢኤስ፡ ኣብ ድራመ ሠንሰለት ዝዋሳእ ዘሎ፡ ዘማሪያም ንጉሰ ኢዩ። ንሱ፡ “ንሳ ሞይታዮ፡ንዓይ ኣንቢራትኒ!” ክብል ንግደን ተወፋይነትን በዓልቲ ቤቱ ብሕጽር ዝበለ ሳውያ ገሊጹዎ ኢዩ። ብሓቂ ድማ ኣዴታት ምድረ-ሓበሻ፡ነብሰን እናምታ፡ሕይወት ዝህባ፡ትውፊት ተወፋይነትን መስዋእትን ሕላገተን ምኳኑ እልፊ-ኣእፍላ ዝኩን ምስኽርነት ትረኽበሉ ኢካ።

እዘን ኣብዚ ስእሊ ምስ እቶም ሕጻውንቲ ዘለዎ ኣብነታዊ ኣደ፡እናቲ ኣበባ ካሕሱ፡ርእስ መምህር ቤት ትምህርቲ መዋዕለ ሕጻናት ዳኒኤል ኮምቦኒ ዝፈልጥ ኢዩን።

እዘን ኣብነታዊ ኣደ፡ንሕና እኳ ካብ ንፈልጠን ግዜ ኣይቐለለን ኢዩ። ንሰን ንጽጉም ፍናን እናሃባን እናሓዘን ዕምሪ ሕይወተን ዘሕለፉ ዘለዎ ኢዩን። ሕጻውንቲ ብምጎናጽን ብምሕብሓብን ልልይቲ ኢዩን።

ኣብ ስነ ምግባርን ምኩስኳስን ሕጻናትን፡ወለዶ ዝቐየራን ትርጉም መዋዕለ ሕጻናት ኣድላይን ወሳንን ምኳኑ ማእለያ ዘይብሎም ስድራቤታት ዝተሰወጡም፡ ብሳላ መምህር ኣበባ ከም ዝተገንዘቡ ምስኽርነት ብቐለሉ ትረኽበሉ ኢካ።

መዝሙር፡ጽሬት፡ሰዓት ምኽባርን ኣግባብ ዘለዎ ስርዓተ ትምህርትን ወዘተ ኣብ ኣእምሮ ሕጻናት መጠነ ዝዘፍ ወፍሪ ብምግባረን፡እንሆ ንልዕሊ 30 ዓመት ተመስጋኒት ኣደ ገይርወን ኣሎ። ነቶም በተኸ ድኻታት ብናጻ ዕድል ትምህርቲ ብምሃብ፡ግብረገብነትን ሰብኣውነትን ብምትሕልላፍ፡ኣብ መስርሕ ምምሃር-ምስትምሃር ታሪኽ ዘይርስዎ ዕምም ዓሚመን ኣለዎ።

ካልኣት ኣዴታት ከም እኒ መምህር ኣበባ ዝበላ ብዙሓት ከም ዘለዎ ኣይትስሕቶን ኢካ። ኣብ መጻኢ ግዜ ከከም ኩነታቱ ክቐርቦ ክፍትን ኢዩ። ንስካትኩም ድማ ኣብ ከባቢኩም ወይ ኣብ ሕይወትኩም ከምዚኣተን ዝበላ፡ሓርበኛታት ኣዴታት ከተላልዩናን ምሥጋና ኪትህቡለንን ብኸብሪ ክላበወኩም እፈቱ።

እተን ካብ ግዜ ምምሕዳር እንግሊዝ ኣትሒዘን ኣብ ዘካትምን ጽጉማትን ቆልዑ ምእላይ ዝተሳተፉ፡እምብዛ ከምስገናን ክድነቻን ይግበኣን ኢዩ። ኣብ ምድረ-ሓበሻ፡ ኣብቲ ዝሓለፈ 70ን ገለን ዓመታት፡ብርኽት ዝበላ ኣዴታት፡ሕይወተን በጃ መስዋእቲ ገይረን ኢዩን። እቲ ትውፊት መስዋእቲ ድማ፡ እንሆ ስጋብ ሎሚ ኣሰሩ ኣብ ፈቐዶ ቦታትት ተኮልኺሉ ይኸይድ ኣሎ። ኣብ ዝተፈላለዩ ኮሌጃትን ኣሕደርቲ ኣብያተ ትምህርትን ዝዓበዩ፡እቲ መተካእታ ዘይብሉ ግደ ሳላ እተን ሓብሓብትን ከብኳስትን ኣዴታት ምዃኑ መን ይስሕቶ፡ ወይ ድማ ይካትዓሉ ከን ትብሉ፡ ኣንድዓ መሸም ልብን ሕልናን ንዘለዎ ርእሰ ርጉጽ ኢዩ ዝብል እምንቶ ኣለኒ ኢዩ።

ዘይተዘርበለንን ኣዴታት ሓሸከት ኢዩን። ከም እኒ ‘ማዘር ተሬዛ’ ዕድል ገቢረን ተዘሚሩለን ኢዩ። ገና ዘይተዘመረለን ቁጽረን እምብዛ ብዙሕ ኢዩ። ኣብ ሰሰፈርና ይኹን ገዛውትና ወይ ውን ዓድታትና እልቢ ዘይብለን ኣብነታውያን ኣዴታት ኣለዎ ኢዩን። እሞ ንድሕሪት ተመሊስና ንምህደር ጉዕዞ ታሪኽና ንፈትሾ ምባል ማይ ዘይሓለፎ ማሕበራዊ ወራይናን ጉዳይናን ኢዩ። ብሉ ተስፋይ መንገሻ፡ንደርፊ ወዲ ባይረ ካብ ዝደገማ ደርፊ ኣደይ ንገለ ትሕዝቶኣ ናባኩም ከብሎ።

**“ኣደይ መዓረይ፡ ወይዛ ዝያዳ፤
ኣደይ መዓረይ፡ ወይዛ ዝያዳ፤**

ሃሪማትካ ዘይሕምም ኢዳ።
 አፋ ገዲፋ እንደያ ትዕንግለካ።
 ትሸግተ ወርሒ ኣብ ከብድኺ።
 ሰለስተ ዓመት እዋይ ኣብ ዝበንኺ
 ኣደይ መዓረይ ኣይሓዘልክን ዲኺ።
 ማማ መዓረይ ኣይሓቆፍኺን ዲኪ።

ኣብ ግዜ ህርኑማ ፀሓይ፡-በሽልቺ መቐት ተቃጺለን፡ኣብ ግዜ ገምገብ ዘብል ቐሪ፡ ብኣስሓይታ ተገሪፊን ዘዕበያካ ምርሳዕ ዳርጋ የማነይቲ ኢድካ ምርሳዕ ማለት ኢዩ።ንግኻ ክትዕመካ፡ንሰን ዝሓስመን፡እቲ ሕሰም ከም ጸጋን ዘይተረፍ ጋሻ ከዕይንዎን ክቐበልኡን ልሙድ ተርእዮ ኣዴታትና ኢዮን።ካብዚ ንላዕሊ ግምጃ ስልማት እንታይ ከን ይህሉ፡ ንመኸራ ከም ዘይመኸራ፡ንእልበት ከም ዘይእልበት ቆጺረን፡ብተስፋ መቐነተን ሸጥ ኣቢለን ተዓጢቐን ጉያ-ጉያ ክብላ ሕላጎት ኣሰር ሕይወተን ኢዩ።

እዘን ኣደ፡አደ ግራዝማች ጸጋይ ሓጎስ ኢዮን።ጥልያን ኣብ 1996 ዓምፈ ወይ 1888 ዓምሓ ብዝተሰላጠነ፡ምሩኻት ናብ ኣክሱም ገጾም ይእከቡሉ ኣብ ዝነበሩ እዋን ካብ ዶሓ ሕምባሻ ሒዞን ክህብእም ከለዋ፡ጸዕዳ ዝምስል ሕብሪ መልኸዐን ኣብ ግምት ኣእትዮም ሰራዊት ሓበሻ ክኹብኹብዎን ምስ ጀመሩ፡ብቋንቋ ትግርኛ ክዛረባ ይጀምሩ እም እቶም ኣባላት ሰራዊት ብምግራም፡

“እቲ ገጽኺ ሪኢናሲ ምስእም መሲሉና እድዩ ዘይግቡር ክንገብር ጸኒሕና ደኣ! በሊ ኣይትሓዘልና ኢኺ።እቲ ሕዝቢዮ መጺኺ ዘለኪ፡ ሕምባሻ በሊ ሃብዮም እሞ፡ካብቶም ምሩኻት ፍልይ በሊ ደኣእምበር፡ ንግኺ ደኣ ኣብ መዝኣ መሬትኺ መን ክኸልክለኺ...” በልዎን።

ብተወሳኺ፡ጥልያን ድሕሪ ምምጻእ መሶሎን፡ፋሽስታዊ ስጉምቲ ክወስድ ከሎ፡ሕቶ እዘን ኣደ ኣብ ጥርጣሪ ዝኣተዉ ኔሮም ኢዮም።ኣብ 1922 ዓ.ም.ፈ ኣብ ኣሥመራ ዝነበሩ ደቂ ሓበሻ ስግር ኣባሻዉል፡ጽርጊያ ገደና ምንጊክ ሰጊሮም ክሰፍሩ፡አዋጅ ምስ ተኣወጀ እዘን ኣደ ኣብ ኪዳነ ምሕረት ጥቓ ናይ ሕዝቢ ዓይኒ ምድሪ መንበሪ ቤተን ብምንባሩ፡ሓንፊጽ መሲልዎም ነቲ አዋጅ ከተግብርዎ ኣጊምዎም ከምዘድሓርሓሩ ይዝነተው ኢዩ።

እዘን ኣደ ኣብ ከባቢ ዕዳጋ ዓርቢ ዝነበሩ ቆልዑ 1920ታት፡30ታት፡40ታት ወዘተን ሓብሒቦን ዘዕበያን፡ፍረ ብዙሓት ብዓይነን ዝረኣዩ ርሕሰቲ ኣደ ኢዮን። “ርሑስ ጋሻሲ፡ጠልን ዝናብን ሒዙልካ ይመጽእ” ከም ዝበሃል እዘ ኣደን እኒ ሃለቓ እንድርያስ ዓስቡን ዝርከብዎም ሓላፍነታውያን ወላዲ፡ ናብ ዕዳጋ ዓርቢ ብዝሰፈሩ፡ብዙሓት ቆልዑ ተማሃሮም፡ብርሃን ትምህርቶም ብዙሓት ኣብሪሁ ኢዩ።ሓደ መዓልቲ ብዛዕባ እዛ ስድራን እቶም ታሪኽኛ ወደን ዝከኑ ግራዝማች ጸጋይ ሓጎስ ክቐርቦ ተስፋ ይገብር።

ኸብርቲ ኢትዮ ሓጎሳ ሞሳ፡በዓልቲ ቤቶም ንኸብር ከንቲባ መሓሪ መቃይሕ (ሸመዛና)፡ብዝሞታ ብኣቶ ነጋሽ ባይርኡ ሳግላ ወደከለ እተለቐሰ ታሪካዊ መልቐስ ኢዩ።ኣብ ጋዜጣ ፡ናይ ኤርትራ ሰሙናዊ ጋዜጣ ዝተሓትመ ኢዩ።ምስት ትርጉምን ግደን ኣደን ይዛመድ ኢዩ ብዝብል ኣስፈሪዮ ኣለኩ።

ነዚ ኩሉ ንግና ክብላ ፍሉይ መስዋእቲ ዝገበራ፡ኣዴታት ምሥጋናን ኸብርን ምሃብ ይኸብደኒ ኢዩ ዝብል ኣሎ’ዶ፡ ትብል ኣላ’ዶ፡ ይፍተሓላ እምበር ምሥጋናን ኸብሪ ምሃብን ሪምናን ባህልናን ክኸውን ኣለዎ በሃል ኢዩ።

ሕዝዎ ደኣንኹም!

